

ORGANIZATIONAL BEHAVIOR

STEPHEN P. ROBBINS

WWW.PRENHALL.COM/ROBBINS

T E N T H E D I T I O N

PART TWO

THE INDIVIDUAL

Ličnost i emocije

Zadaća za idući put

www.karijera.hr

- **Riješiti test**
 - **Ispisati ponuđena zanimanja (abecedni red)**
 - **Riješiti i drugi dio upitnika**
 - **Komentirati zanimanja**
 - **Komentirati čitav test**
-
- **Predati zadaću na idućem predavanju**
 - **Nikako ne ispunjavati test više puta**

Što je ličnost?

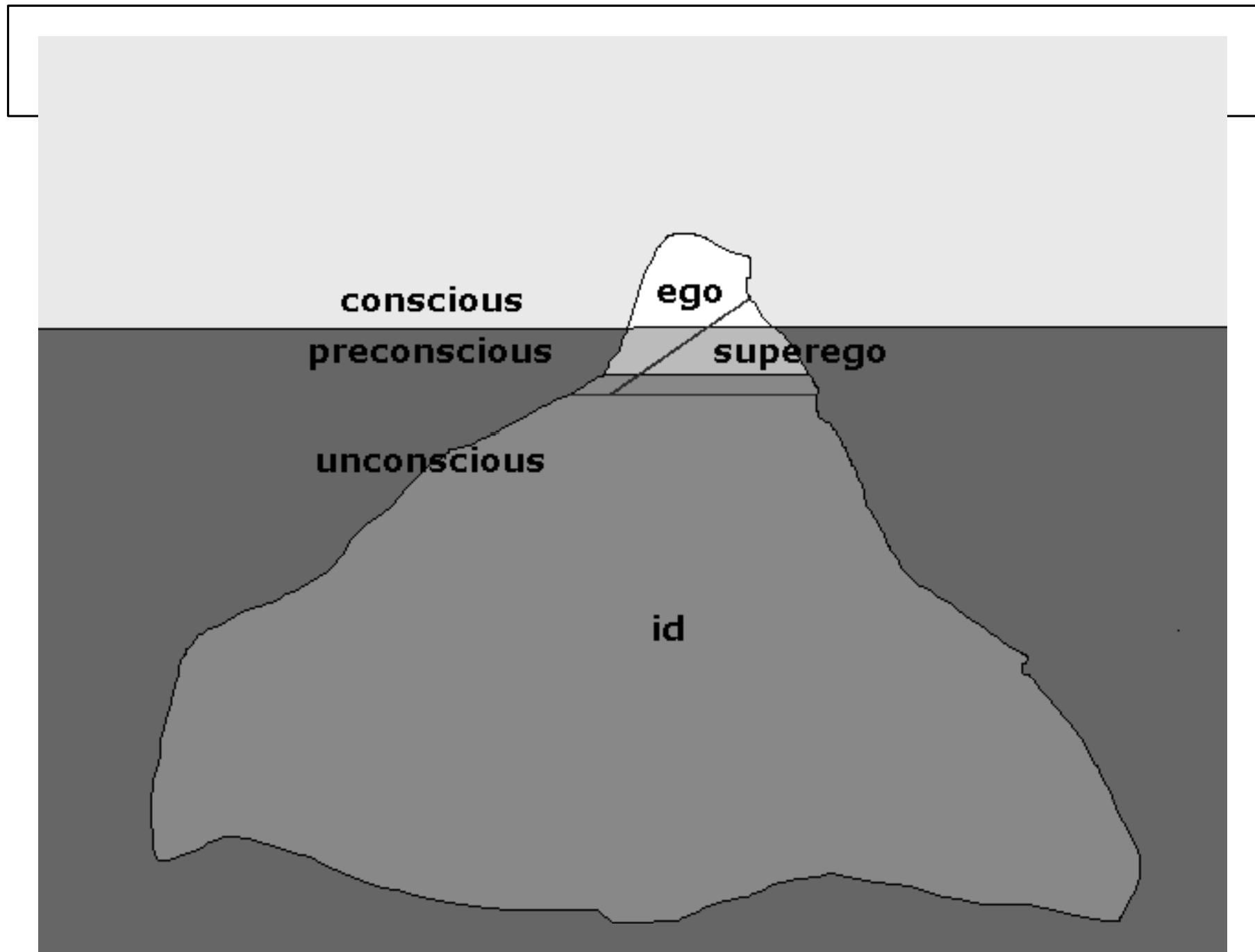
ličnost

Ukupnom zbroj svih načina na koje pojedinac reagira i u interakciji je s drugima.

EXHIBIT

4-1

Osobine ličnosti

osobine ličnosti

Trajne osobine koje opisuju ponašanje pojedinca.

Personality Determinants

- **Naslijeđe**
- **Okolina**
- **Situacija**

Rezerviran

Manje inteligentan

Pod utjecajem osjećaja

Potčinljiv

Ozbiljan

Nesavjestan

Plah

Tvrđoglav

Vjeruje

Praktičan

Izravan

Samouvjeren

Konzervativan

Ovisan o grupi

Nekontroliran

Opušten

Otvoren

Inteligentniji

Emocionalno stabilan

Dominantan

Rado se razveseli

Savjestan

Smion

Osjetljiv

Sumnja

Maštovit

Lukav

Bojažljiv

Eksperimentativan

Samodovoljan

Kontroliran

Napet

**16
primarnih
osobina
ličnosti**

EXHIBIT

4-2

ekstravertiranost
Dimenzija ličnosti koja opisuje nekoga tko je otvoren, društven i asertivan.

ugodnost
Dimenzija ličnosti koja opisuje nekoga tko je dobar po prirodi, kooperativan i povjerljiv.

savjesnost
Dimenzija ličnosti koja opisuje nekoga tko je odgovoran, organiziran, pouzdan i uporan.

“Big Five” model

otvorenost iskustvu
Dimenzija ličnosti koja karakterizira nekoga po njegovoj maštovitosti, osjetljivosti i radoznalosti.

emocionalna stabilnost
Dimenzija ličnosti koja karakterizira nekoga tko je obično miran, samopouzdan i siguran naspram nervozan, depresivan i nesiguran.

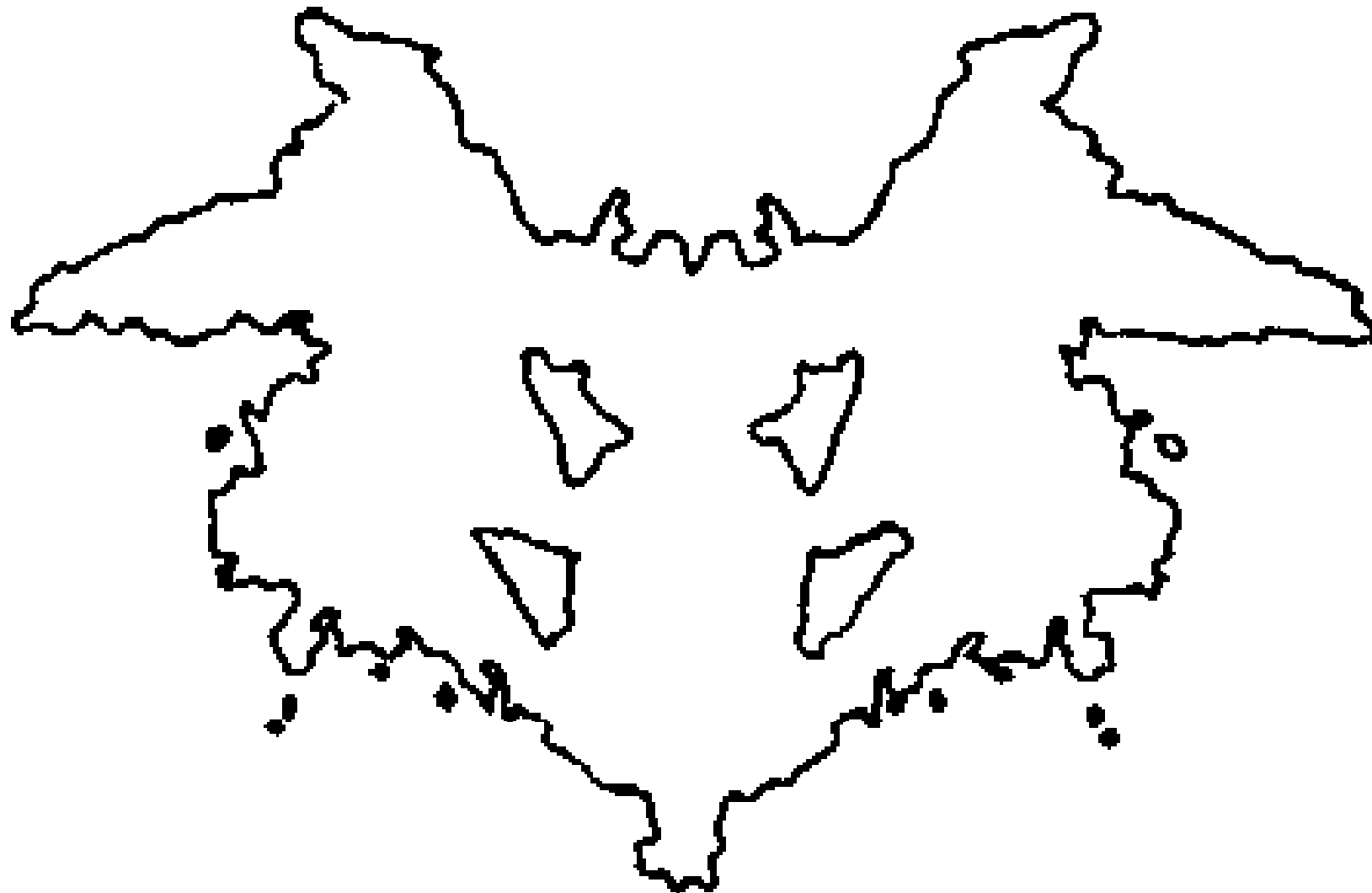
Ispitivanje osobina ličnosti

- **Klasični upitnici – inventari ličnosti (MMPI, EPQ)**
- **Nadopunjavanje**
- **Asocijacije**
- **Projektivne tehnike (npr. TAT, Rorschach)**
- **Situacijski testovi**
- **Psihoanaliza**

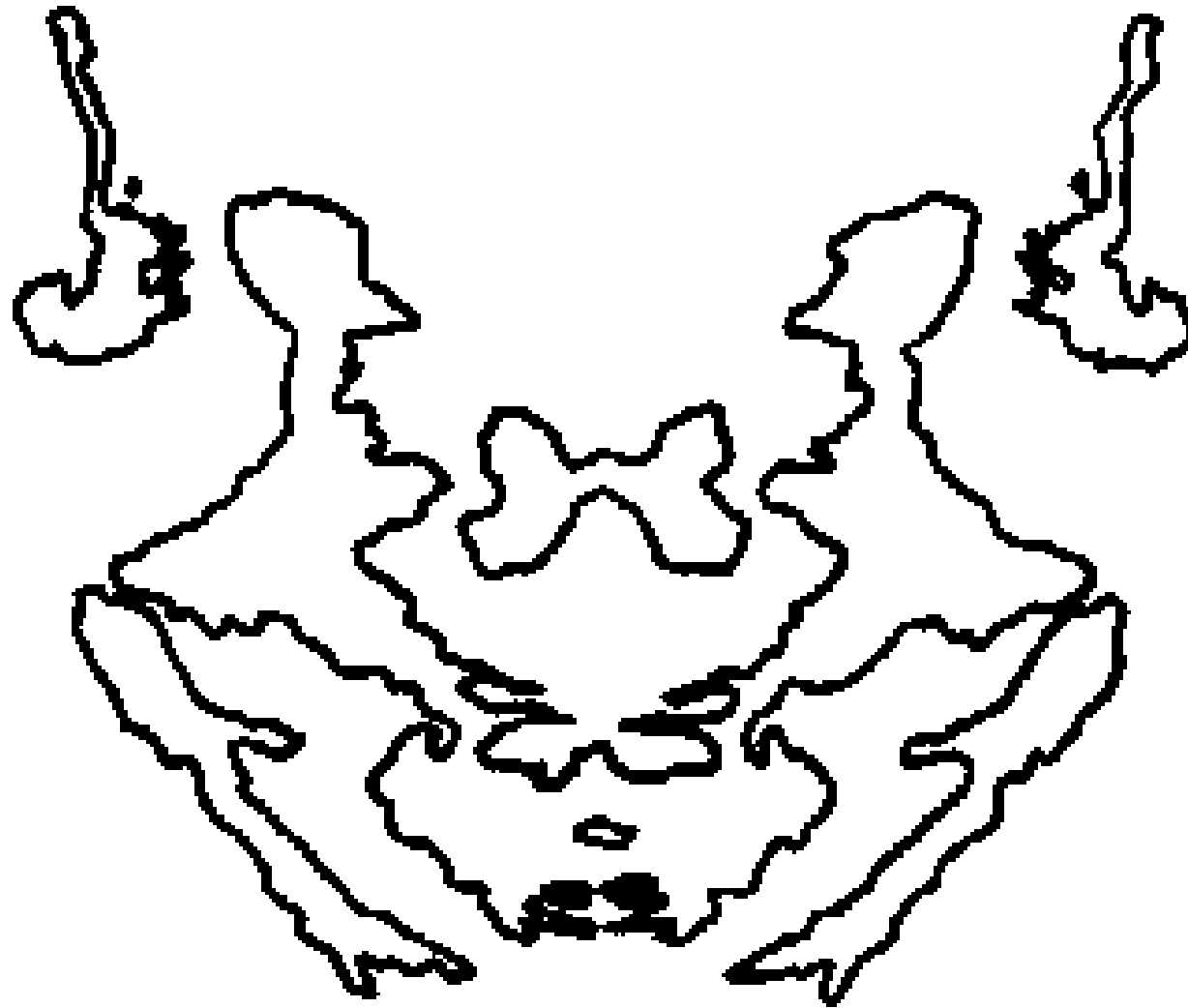
Rorschach test

- **Prezentirat ću vam niz slika.**
- **Što vidite na slici, što ona predstavlja?**

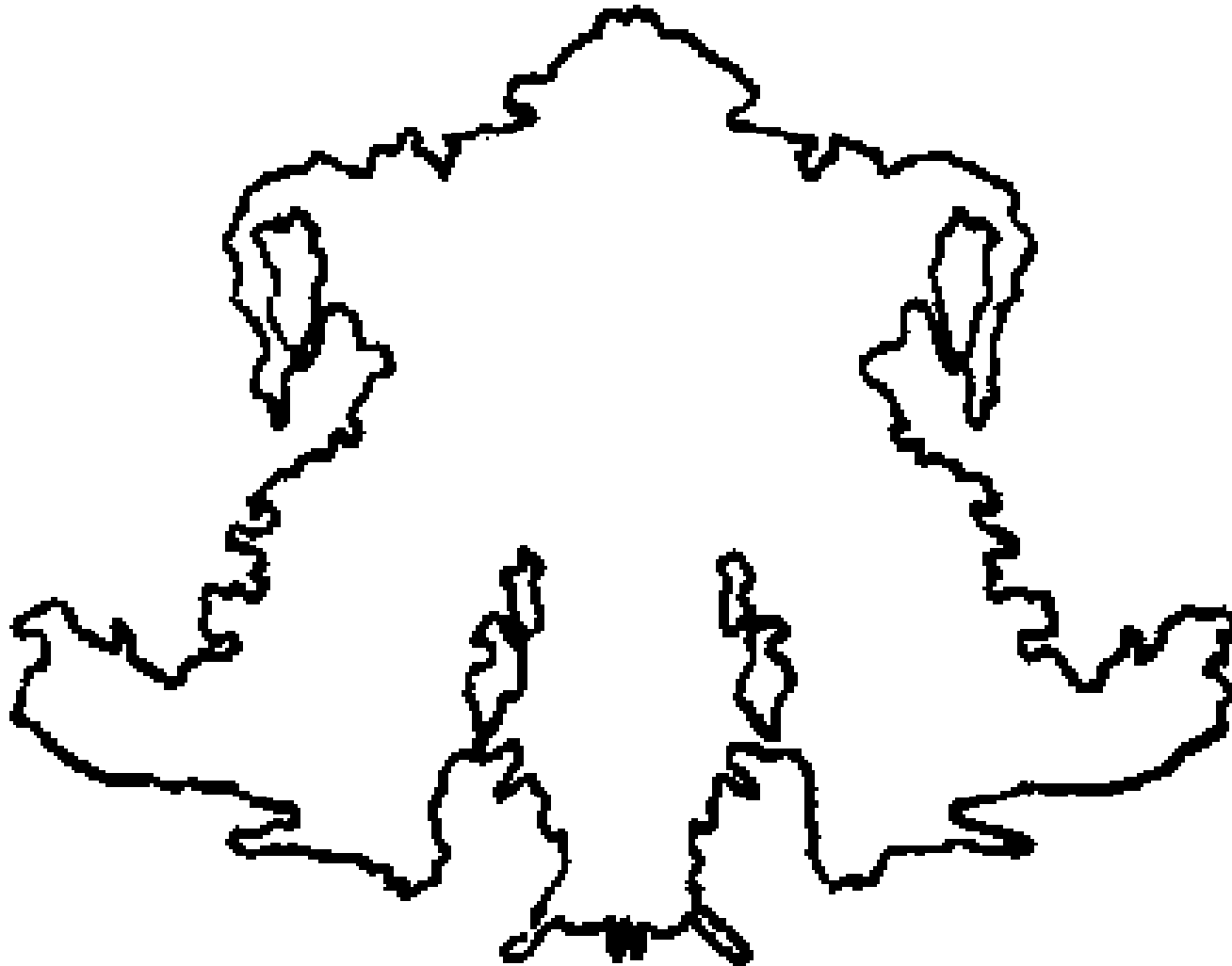
Rorschach

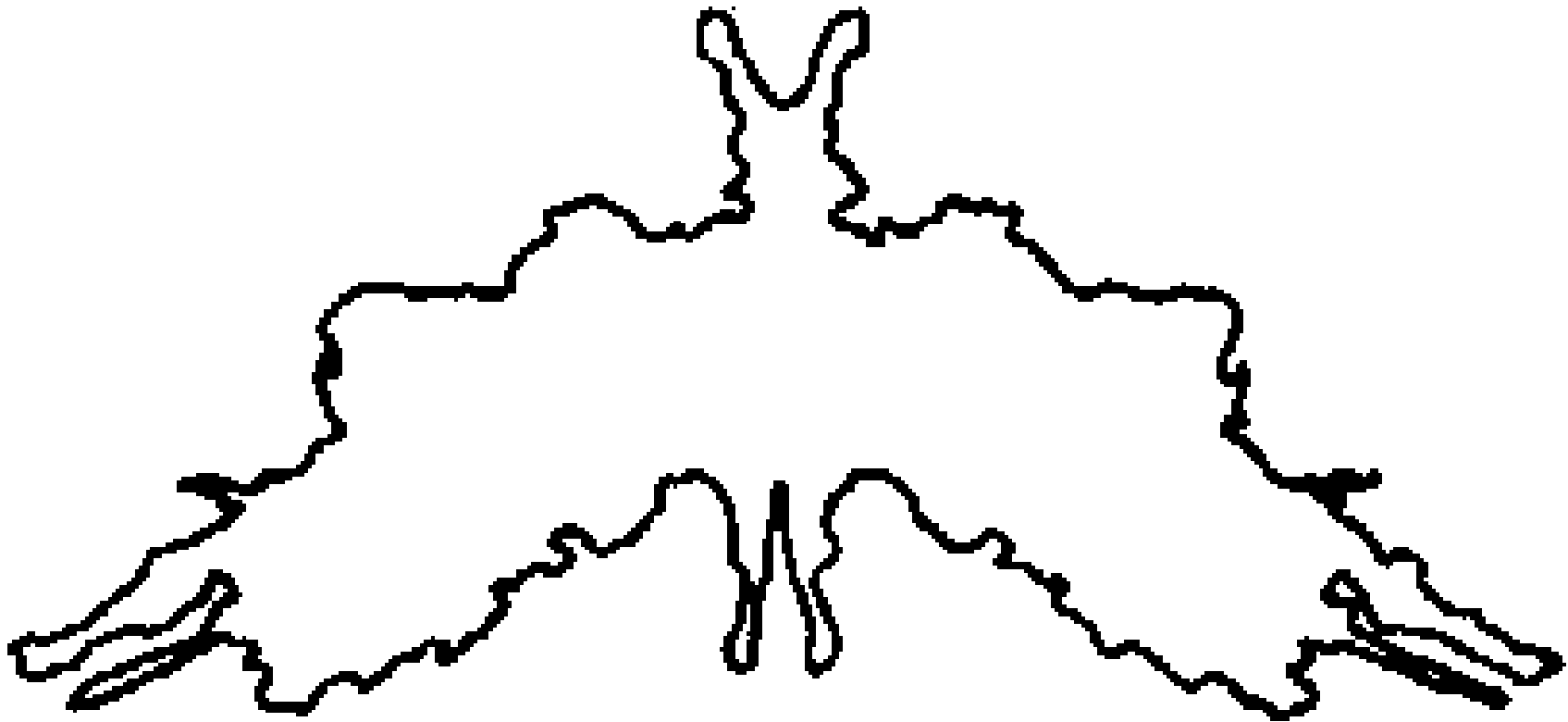
Rorschach

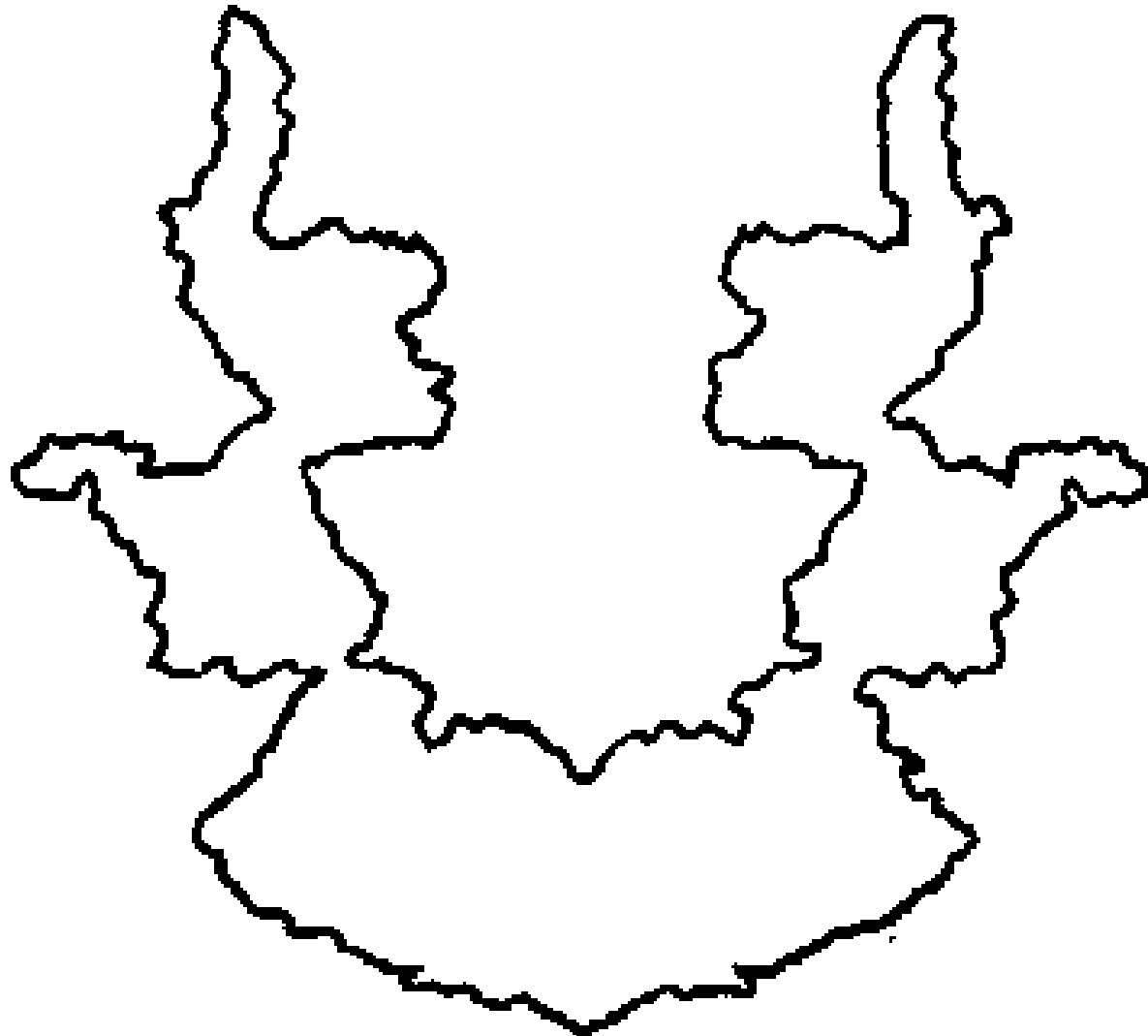
Rorschach

Rorschach

Rorschach

TAT test

Prikazat ću vam sliku.

Napišite priču:

- 1. Što je dovelo do događaja na slici?**
- 2. Što se upravo sad događa?**
- 3. Što likovi osjećaju i misle?**
- 4. Kako priča završava?**

Glavni atributi ličnosti koji utječu na OP

- **Lokus kontrole**
- **Makiavelizam**
- **Samopoštovanje**
- **Samomotrenje**
- **Riskiranje**
- **A tip ličnosti**

Lokus kontrole

Lokus kontrole

Stupanj do kojeg ljudi vjeruju da su oni gospodari svoje sudbine.

internalci

Pojedinci koji vjeruju da kontroliraju svoju sudbinu.

eksternalci

Pojedinci koji vjeruju da je ono što im se dogodi pod kontrolom vanjskih sila kao što su sreća ili slučajnost.

Makiavelizam

makiavelizam

Stupanj do kojeg je pojedinac pragmatičan, emocionalno udaljen i vjeruje da ciljevi opravdavaju sredstva.

Uvjeti koji odgovaraju jakim na ovoj dimenziji:

Direktna interakcija

Minimalna pravila i odredbe

Distraktivne emocije

Samopoštovanje i samopromatranje

samopoštovanje

Stupanj u kojem se pojedinac (ne)sviđa samom sebi.

samomotrenje

Osobina ličnosti koja mjeri sposobnost pojedinca da prilagođava svoje ponašanje vanjskim čimbenicima u danoj situaciji.

Preuzimanje rizika

- **Menadžeri visoki na preuzimanju rizika**
 - Brže odlučuju
 - Odlučuju na temelju manje informacija
 - Češći su u manjim organizacijama i onima u razvoju
- **Menadžeri niski na preuzimanju rizika**
 - Sporije odlučuju
 - Potrebno im je više informacija za donošenje odluke
 - Češći su u stabilnim, većim organizacijama
- **Uskladiti sklonost k preuzimanju rizika sa zahtjevima organizacije.**

Tipovi ličnosti

A Tip ličnosti

Agresivna uključenost u kroničnu, neprestanu borbu za postizanjem sve višeg i višeg u sve manje i manje vremena i, ako je potrebno, protiv suprotnih nastojanja drugih stvari ili ljudi.

Tipovi ličnosti

A Tipovi

- su stalno u pokretu, hodanju i brzo jedu;
 - osjećaju nestrpljivost kad je u pitanju brzina kojom se odvija većina događaja;
 - teže razmišljanju ili obavljanju dvije ili više stvari istovremeno;
 - ne mogu se nositi sa slobodnim vremenom;
 - opsjednuti su brojevima, mjereći svoj uspjeh po tome koliko je svega što su stekli.
-

B Tipovi

- nikad ne pate od osjećaja vremenske hitnosti i nestrpljivosti koja ju prati;
- ne osjećaju potrebu ni prikazati ni raspravljati o svojim postignućima ili podvizima osim ako situacija ne traži takvo izlaganje;
- igraju se radi zabave i opuštanja, a ne da bi ispoljili svoju superiornost po bilo koju cijenu;
- mogu se opustiti bez grižnje savjesti.

Što su emocije?

Emocije
Široki raspon osjećaja koje ljudi
doživljavaju.

Afekt
Intenzivni osjećaji
usmjereni na nekoga ili
nešto.

Raspoloženja
Osjećaji koji su slabiji
od emocija i nedostaje
im situacijski podražaj

Što su emocije?

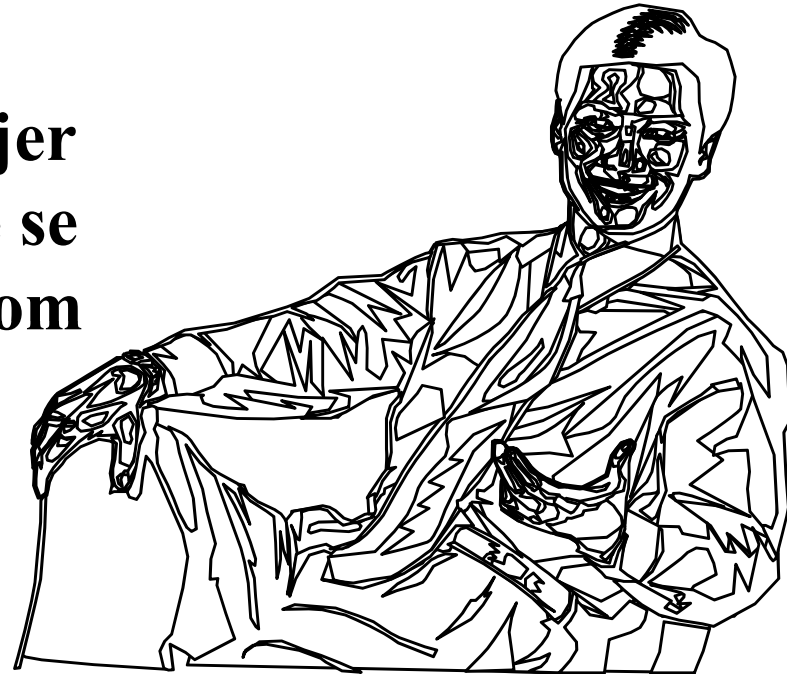
emocionalni rad
Okolnost u kojoj zaposlenik
izražava organizacijski
poželjne emocije tijekom
interpersonalnih
transakcija.

Doživljene i iskazane emocije

doživljene emocije
Stvarne emocije pojedinca.

iskazane emocije
Emocije koje osoba pokazuje jer
to organizacija zahtjeva i koje se
smatraju prikladnima na danom
poslu.

Dimenzije emocija

➤ **Smjer**

- Pozitivne
- Negativne

➤ **Intenzitet**

- Jake/slabe – (Ličnost; Zahtjevi posla)

➤ **Frekvencija i trajanje emocija**

- Kako često i koliko dugo se iskazuju emocije

Pokazivanje emocija facijalnom ekspersijom

Each picture portrays a different emotion. Try to identify them before looking at the answers. (Top, left to right: neutral, surprise, happiness. Bottom: fear, sadness, anger.)

Source: S. E. Taylor, L. A. Peplan, and D. O. Sears, *Social Psychology*, 9th ed. (Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1997), p. 98. Photographs by Paul Eikman, Ph.D. Used with permission.

© 2003 Prentice Hall Inc. All rights reserved.

EXHIBIT

4-5

Emocionalni kontinuum

- **Što su dvije emocije bliže na ovom kontinuumu ljudi će ih lakše zamijeniti.**

SREĆA – IZNENAĐENJE – STRAH – TUGA – LJUTNJA – GAĐENJE

Source: Based on R. D. Woodworth, *Experimental Psychology* (New York: Holt, 1938).

© 2003 Prentice Hall Inc. All rights reserved.

EXHIBIT

4-6

Spol i emocije

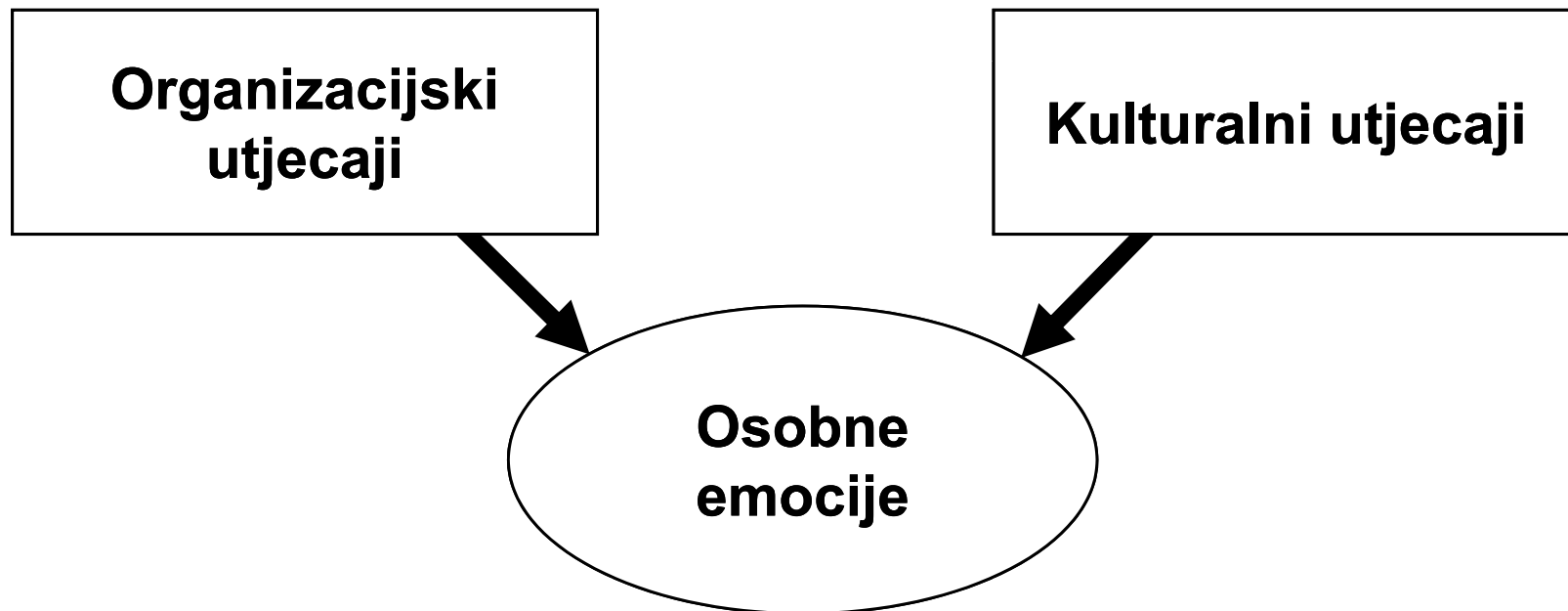
Žene

- pokazuju veće emocionalno izražavanje od muškaraca;
- jače doživljavaju emocije;
- češće iskazuju i pozitivne i negativne emocije, osim bijesa;
- ugodnije im je izražavati emocije nego muškarcima;
- bolje čitaju tuđe emocije;

Muškarci

- vjeruju da je izražavanje emocija u suprotnosti s imidžem muškarca;
- manje su sposobni čitati i identificirati tuđe emocije;
- imaju manju potrebu za traženjem socijalnog prihvatanja kroz iskazivanje pozitivnih emocija:

Vanjska ograničenja i emocije

Primjene u organizacijskoj psihologiji

➤ **Sposobnost i odabir**

- Emocije utječu na efikasnost zaposlenika.

➤ **Donošenje odluka**

- Emocije su važan dio procesa donošenja odluka u organizaciji.

➤ **Motivacija**

- Emocionalna predanost poslu i visoka motivacija su usko povezane.

➤ **Vođenje**

- Emocije su važne za prihvatanje poruka vođa organizacije.

Primjene u organizacijskoj psihologiji

➤ **Interpersonalni sukob**

- Sukobi na radnom mjestu i individualne emocije su snažno povezani.

➤ **Devijantna ponašanja na radnom mjestu**

- Negativne emocije mogu dovesti do devijantnih ponašanja koja ugrožavaju etablirane norme i prijetu organizaciji i njezinim članovima.
 - **Krađa i uništavanje vlasništva**
 - **Političke aktivnosti**
 - **Osobna agresija**